

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1182/2014
03.12.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Горана Чавлине, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Г.П., због кривичног дела обљуба злоупотребом положаја из члана 181. став 3. у вези става 2. и 1. Кривичног законика и кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Г.П. - адвоката В.Р., поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину 4К.23/14 од 09.07.2014. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1002/14 од 30.09.2014. године, у седници већа одржаној дана 03.12.2014. године, већином гласова, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Г.П. - адвоката В.Р., поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину 4К.23/14 од 09.07.2014. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1002/14 од 30.09.2014. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1), 7) и 8), члана 438. став 2. тачка 1) у вези члана 74. и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зрењанину 4К.23/14 од 09.07.2014. године окривљени Г.П. оглашен је кривим због извршења кривичног дела обљуба злоупотребом положаја из члана 181. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ и кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, па су му за наведена кривична дела претходно утврђене појединачне казне и то за кривично дело из члана 181. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ казна затвора у трајању од 3 године, а за кривично дело из члана 194. став 1. КЗ казна затвора у трајању од 8 месеци и затим је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 3 (три) године и 6 (шест) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору почев од 28.08.2013. године па надаље.

Истом пресудом окривљеном је на основу члана 84. КЗ изречена мера безбедности обавезног лечења алкохоличара која ће трајати док постоји потреба за лечењем, али не дуже од изречене казне затвора. Окривљени је ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка и судског паушала и одређено је да исти падају на терет буџета суда. Оштећена Б.Ш. из Б.Г., уједно и законски заступник малолетне М.П., је упућена да имовинскоправни захтев оствари у парници.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1002/14 од 30.09.2014. године одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Зрењанину и браниоца окривљеног Г.П. и потврђена је пресуда Вишег суда у Зрењанину 4К.23/14 од 09.07.2014. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Г.П. - адвокат В.Р. због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1), 7) и 8), члана 438. став 2. тачка 1) и 2) и члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд на основу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП донесе пресуду којом ће усвојити захтев за заштиту законитости и укинути у целини правноснажне пресуде Вишег суда у Зрењанину 4К.23/14 од 09.07.2014. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1002/14 од 30.09.2014. године и предмет вратити на поновно суђење првостепеном суду пред потпуно измењеним већем, те да буде обавештен о седници већа Врховног касационог суда на основу члана 488. став 2. ЗКП.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1), 7) и 8), члана 438. став 2. тачка 1) у вези члана 74. и члана 439. тачка 2) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да првостепени суд није донео никакво решење везано за предлог одбране из поднеска од 08.07.2014. године којим је тражено да се из списка издвоје као незаконити докази изјава окривљеног коју је дао пред МУП-ом ПУ Н.С. дана 26.08.2013. године и изјава окривљеног коју је дао пред истражним судијом Вишег суда у Новом Саду дана 28.08.2013. године, а чиме суд није решио о наведеном захтеву одбране.

Изнети наводи захтева се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, у конкретном случају суд није био у обавези да донесе решење којим се одбија предлог одбране за издвајање наведених доказа, имајући у виду да уколико на предлог странака суд не сматра да се ради о доказу који треба бити издвојен из списка, он није ни дужан да донесе одлуку о томе. Ово стога што Законик о кривичном поступку познаје само решење о издвајању, а не и решење којим се одбија предлог за издвајање доказа, а уколико пак судија донесе решење којим се одбија предлог за издвајање записника против те одлуке није дозвољена посебна жалба.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем се указује да је учињена повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) у вези члана 74. ЗКП, истицањем да се правноснажне пресуде заснивају на незаконитом доказу и то исказу који је окривљени дао истражном судији Вишег суда у Новом Саду дана 28.08.2013. године, а из разлога јер бранилац окривљеног није био присутан сво време непрекидно током саслушања и давања исказа окривљеног, а у питању је обавезна одбрана, а што овај доказ чини незаконитим.

На исту повреду одредаба кривичног поступка бранилац окривљеног је указивао у жалби изјављеној против пресуде Вишег суда у Зрењанину 4К.23/14 од 09.07.2014. године, а које жалбене наводе је Апелациони суд у Новом Саду као другостепени оценио неоснованим и о томе на странама 3. и 4. пресуде Кж1 1002/14 од 30.09.2014. године изнео јасне и недвосмислене разлоге, које Врховни касациони суд у свему прихвата као правилне, те у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на ове разлоге и упућује.

Осим тога, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује да је правноснажним пресудама учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и истиче да је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења за све радње кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ које је окривљени предузео у периоду од 2007. године до 25.10.2008. године, обзиром да се у конкретном случају не ради о трајном кривичном делу, већ о продуженом кривичном делу.

Жалбом браниоца окривљеног указивано је и на ову повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, па када се има у виду да је Апелациони суд у Новом Саду као другостепени о томе изнео јасне разлоге на страни 5. пресуде Кж1 1002/14 од 30.09.2014. године којом је одбио као неосновану жалбу браниоца окривљеног, а које разлоге Врховни касациони суд у свему прихвата као правилне, то на њих у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП и упућује.

Наиме, у конкретном случају се, и по оцени Врховног касационог суда, ради о трајном кривичном делу, а не о продуженом кривичном делу, имајући у виду да је последица кривичног дела насиље у породици опредељена трајним

глаголским обликом као угрожавање спокојства, телесног интегритета или душевног стања члана своје породице, тако да се ово дело у свом основном облику може извршити са једном или више радњи, чија последица траје краће или дуже време, а имајући у виду природу овог кривичног дела, реч је о једном континуираном стању у коме се налази један члан породице услед радњи које предузима други члан породице према њему, тако да предузимање више радњи у једном дужем временском периоду не представља кривично дело у продуженом трајању, већ једно кривично дело, обзиром да законски опис овог кривичног дела није „ко угрози спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана своје породице“, већ „ко ... угрожава спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана своје породице“, дакле, ради се о трајном кривичном делу које се може извршити са једном или више радњи и чија последица може трајати и дуже време. Имајући у виду да се код трајних кривичних дела рок застарелости кривичног гоњења рачуна од престанка противправног стања, то је очигледно да у конкретном случају за ово кривично дело није наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења.

Такође, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева браниоца окривљеног којима се указује да је правноснажним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и истиче да се у конкретном случају ради о погрешној правној квалификацији кривичног дела, обзиром да радње за које је окривљени оптужен и оглашен кривим, а које су ближе описане под тачком 1. изреке првостепене пресуде, не би могле представљати кривично дело обљуба злоупотребом положаја из члана 181. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ, већ би могле представљати само кривично дело недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези става 1. КЗ.

Исти наводи истакнути у допуни жалбе браниоца окривљеног Г.П. били су предмет разматрања Апелационог суда у Новом Саду који је поступао по жалби браниоца окривљеног изјављеној против пресуде Вишег суда у Зрењанину 4К.23/14 од 09.07.2014. године. Апелациони суд у Новом Саду као другостепени је ове наводе оценио неоснованим и о томе на страни 6. пресуде изнео у свему јасне разлоге, које и Врховни касациони суд прихвата као правилне, те у смислу члана 491. став 2. ЗКП на ове разлоге упућује.

Најзад, наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП, истицањем да, пошто се у конкретном случају може радити само о кривичном делу недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези става 1. КЗ, то не постоји услов из члана 186. КЗ који се тражи за кривично гоњење за ово кривично дело, тачније не постоји потребан предлог оштећене малолетне М.П. за кривично гоњење, јер је кривичну пријаву поднела сестра окривљеног П., се од стране Врховног касационог суда оцењују као неосновани.

Ово имајући у виду да, како и овај суд налази да се у конкретном случају ради о кривичном делу обљуба злоупотребом положаја из члана 181. став 3. у вези

става 2. и 1. КЗ, а за које кривично дело се кривично гоњење предузима по службеној дужности, то сходно томе првостепени и другостепени суд нису повредили одредбе кривичног поступка у погледу постојања оптужбе овлашћеног тужиоца, дакле нису учинили повреду закона из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП. Међутим, чак и када би се радило о кривичном делу недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези става 1. КЗ, како то неосновано у захтеву истиче бранилац окривљеног, кривично гоњење би се предузело по службеној дужности јер је у конкретном случају оштећени дете, а кривично гоњење по предлогу оштећеног који се подноси надлежном јавном тужиоцу предузима се само када је ово кривично дело извршено према брачном другу, дакле када је оштећени брачни друг, а не дете.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Г.П. у осталом делу одбачен је као недозвољен.

Бранилац окривљеног у осталом делу указује на повреду одредаба члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, истицањем да постоји знатна противречност између изреке првостепене пресуде и онога што се наводи у исказима датим у поступку и то првенствено у исказу сведока Г.П., те да суд није дао разлоге о одлучним чињеницама, а посебно везано за садржину умишљаја окривљеног, као и везано за време извршења кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и радње извршења које је предузео окривљени. Наведена повреда у смислу члана 485. став 4. ЗКП не представља разлог због кога је дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу.

Наиме, одредбом члана 485. став 4. ЗКП ограничено је право окривљеног (дакле и његовог браниоца сходно одредби члана 71. тачка 5. ЗКП) на подношење захтева за заштиту законитости у погледу разлога због којих могу поднети овај ванредни правни лек и то таксативним набрајањем повреда које су учињене у првостепеном поступку и поступку пред апелационим односно другостепеним судом (члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4.).

Имајући у виду да бранилац окривљеног Г.П. у осталом делу захтева за заштиту законитости правноснажне пресуде побија због повреде која није таксативно набројана у члану 485. став 4. ЗКП, дакле због повреде која не представља разлог због којег је дозвољено подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног и његовог браниоца, а због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Г.П. у овом делу одбацио као недозвољен.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Г.П. - адвоката В.Р., Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев у односу на ове повреде одбио као неоснован, док је

у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП и члана 485. став 4. ЗКП захтев одбацио као недозвољен и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Лазин,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.